

Arcydzieła literatury dawnej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Sztuka pisania Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 03SPIS.22P.14855.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Marcin Jaworski	
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Kwiatkowska	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Cel przedmiotu Arcydzieła literatury dawnej stanowi zarysowanie panoramy zachodniego kanonu, określenie podstawowych tradycji literatury współczesnej, wytyczenie linii ciągłych i poniekanych możliwości. Wykładowcy zaprowadzą studentów do punktów wyjściowych lub zwrotnych rozmaitych historii literatury, szukając toposów, miejsc wspólnych i rozdzielnych europejskiej kultury literackiej. W programie zajęć mogą się więc znaleźć zarówno dzieła starożytne (np. Platon, Ajschylos, Horacy, Cycero), jak i średniowieczne gesta, kamienie milowe wczesnej nowożytności (Kochanowski, Rabelais, Montaigne, Bacon, Szekspir, Cervantes), arcydzieła XIX wieku (Potocki, Schiller, Goethe, Byron, Blake, Mickiewicz, Flaubert, Norwid), na twórcach modernistycznych (Brzozowski, Leśmian, Kawafis, Rilke, Joyce, Musil) kończąc. Liczba możliwych konfiguracji planu zajęć jest nieomal nieskończona, lecz zamiar jeden – ukazać podskórą, lecz nadal żywą tożsamość literackiej Europy.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Rozumie i w sposób pogłębiony potrafi objaśnić pojęcia: tradycja, dziedzictwo, kanon, arcydzieło.	SPI_K2_W01, SPI_K2_W02, SPI_K2_W03, SPI_K2_W04, SPI_K2_W06, SPI_K2_W07, SPI_K2_W08	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna, Praca pisemna
W2	Identyfikuje i zna przykłady realizacji „tematów królewskich” literatury Zachodu.	SPI_K2_W04, SPI_K2_W06, SPI_K2_W07, SPI_K2_W08	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna, Praca pisemna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi scharakteryzować mechanizmy literackiego oddziaływania, wpływu, kontynuacji, nawiązania.	SPI_K2_U01, SPI_K2_U02, SPI_K2_U04, SPI_K2_U05, SPI_K2_U06, SPI_K2_U10, SPI_K2_U11	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna, Praca pisemna
U2	Rekonstruuje, interpretuje, ożywia znaczenia dawnych dzieł literackich.	SPI_K2_U02, SPI_K2_U04, SPI_K2_U05, SPI_K2_U06, SPI_K2_U10	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna, Praca pisemna
U3	Rozróżnia kryteria wartości artystycznej: maestrię warsztatową, doskonałość, nowatorstwo, oryginalność, innowacyjność, odkrywczość, głębię filozoficzną, psychologiczną, moralną, znaczenie dla wspólnoty.	SPI_K2_U01, SPI_K2_U02, SPI_K2_U03, SPI_K2_U04, SPI_K2_U05, SPI_K2_U06, SPI_K2_U08, SPI_K2_U10, SPI_K2_U11, SPI_K2_U12	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna, Praca pisemna
U4	Rozpoznaje motywy przewodnie i powracające literatury europejskiej.	SPI_K2_U01, SPI_K2_U03, SPI_K2_U04, SPI_K2_U05, SPI_K2_U06, SPI_K2_U08, SPI_K2_U10	Egzamin ustny, Wypowiedź ustna, Praca pisemna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Tradycja literacka, dziedzictwo kulturalne, kanon Zachodu.	W1, W2	Ćwiczenia
2.	Tradycja a teorie wpływu, oddziaływania, trwałości w literaturze.	W1, W2, U1	Ćwiczenia
3.	Przełomy literackie i kulturowe, dzieła podsumowujące (np. Boska komedia) i otwierające epoki (np. Don Kichot).	W1, W2, U1, U2	Ćwiczenia
4.	Lokalne i uniwersalne znaczenie arcydzieł.	W1, W2, U2, U3, U4	Ćwiczenia
5.	Arcydzieła języków mniejszych; zapomniane; unieważnione.	W1, W2, U1, U2, U3, U4	Ćwiczenia
6.	Arcydzieło a komentarz krytyczny; a podatność na „twórczą zdradę”; a obowiązki hermeneutyki.	W1, W2, U1, U2, U3, U4	Ćwiczenia
7.	Arcydzieła a problemy przekładu; przekładu intersemiotycznego; interpretacji i popularyzacji.	W1, W2, U1, U2, U3, U4	Ćwiczenia
8.	Problemy więzi kulturowych, fetysze tożsamości, złudzenia uniwersalizmu.	W1, W2, U1, U2, U3, U4	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Praca w grupach, Rozwiązywanie zadań artystycznych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	bardzo dobry (bdb; 5,0): student posiada obszerną wiedzę z zakresu literatury omawianego podczas kursu, potrafi w pełni scharakteryzować mechanizmy literackiego oddziaływania, wpływu, kontynuacji, nawiązania; ze zrozumieniem posługuje się terminologią właściwą zagadnieniom stanowiącymi treści kształcenia (tradycja, dziedzictwo, kanon, arcydzieło, itp.); potrafi sprawnie analizować i interpretować wybrane tekstów kultury; w razie potrzeby uruchamia konteksty interdyscyplinarne; rozróżnia kryteria wartości artystycznej; wiedza, umiejętności i kompetencje weryfikowane są także podczas egzaminu. dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami dobry (db; 4,0): student posiada dobrze ugruntowaną wiedzę z zakresu literatury omawianego podczas kursu, potrafi scharakteryzować mechanizmy literackiego oddziaływania, wpływu, kontynuacji, nawiązania; ze zrozumieniem posługuje się podstawową terminologią właściwą zagadnieniom stanowiącymi treści kształcenia (tradycja, dziedzictwo, kanon, arcydzieło, itp.); potrafi analizować i interpretować wybrane tekstów kultury; zna konteksty interdyscyplinarne; dostateczny plus (+dst; 3,5): student posiada zadowalającą wiedzę z zakresu literatury omawianego podczas kursu, potrafi częściowo scharakteryzować mechanizmy literackiego oddziaływania, wpływu, kontynuacji, nawiązania; z pewnymi błędami posługuje się podstawową terminologią właściwą zagadnieniom stanowiącymi treści kształcenia (tradycja, dziedzictwo, kanon, arcydzieło, itp.); potrafi analizować i interpretować wybrane tekstów kultury; z problemami przywołuje konteksty interdyscyplinarne; dostateczny (dst; 3,0): student posiada podstawową wiedzę z zakresu literatury omawianego podczas kursu, potrafi częściowo scharakteryzować mechanizmy literackiego oddziaływania, wpływu, kontynuacji, nawiązania; z trudem posługuje się podstawową terminologią właściwą zagadnieniom stanowiącymi treści kształcenia (tradycja, dziedzictwo, kanon, arcydzieło, itp.); podejmuje po części udane próby analizowania i interpretowania wybranych tekstów kultury; nie zawsze zna konteksty interdyscyplinarne; niedostateczny (ndst; 2,0): student nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu literatury omawianego podczas kursu, nie potrafi scharakteryzować mechanizmów literackiego oddziaływania, wpływu, kontynuacji, nawiązania; nie posługuje się podstawową terminologią właściwą zagadnieniom stanowiącymi treści kształcenia (tradycja, dziedzictwo, kanon, arcydzieło, itp.); nie potrafi analizować i interpretować wybranych tekstów kultury; nie zna kontekstów interdyscyplinarnych; nie rozróżnia kryteriów wartości artystycznej.

Literatura

Obowiązkowa

1. I. Calvino, Dlaczego warto czytać klasykę, Odra 1997 nr 9.
2. T. S. Eliot, Kto to jest klasyk i inne eseje, Kraków 1998.
3. H. Bloom, Zachodni kanon: książki i szkoła epok, Warszawa 2019.

Dodatkowa

1. J. Jarzębski, Czy arcydzieła istnieją naprawdę? „Znak” 2002, nr 10.
2. I. Kania, Kanon kultury: sztywna forma czy żywa treść? „Znak” 1994, nr 7.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie pracy pisemnej	30
Przygotowanie do egzaminu	30

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SPI_K2_U01	Absolwent/ka potrafi znajdować, selekcjonować oraz analizować wiedzę na temat literatury dawnej i współczesnej
SPI_K2_U02	Absolwent/ka potrafi kreatywnie posługiwać się metodologiami, teoriami i terminami literaturoznawczymi oraz językoznawczymi w samodzielnej, krytycznej interpretacji i ocenie tekstów literackich, a także innych tekstów kultury – również własnego autorstwa
SPI_K2_U03	Absolwent/ka potrafi pisać samodzielne twórcze teksty, w tym próby literackie oraz krytyczne
SPI_K2_U04	Absolwent/ka potrafi formułować, prezentować i wykorzystać w różnych formach oraz w różnych aktywnościach badawczych i społecznych syntetyczną wiedzę oraz własne twórcze interpretacje dotyczące współczesnej literatury, a także kultury w ogóle
SPI_K2_U05	Absolwent/ka potrafi interpretować wybrane teksty literatury dawnej oraz ich kulturowe tło, także w odniesieniu do literatury i kultury współczesnej
SPI_K2_U06	Absolwent/ka potrafi interpretować wybrane utwory literatury powszechnej w przekładzie, również na tle ich polskiej recepcji
SPI_K2_U08	Absolwent/ka potrafi krytycznie kształtować samoświadomość twórczą i badawczą oraz podejmować aktywności związaną z własnym rozwojem przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
SPI_K2_U10	Absolwent/ka potrafi budować merytoryczną argumentację w celu prezentacji własnych poglądów, odpowiedzi na polemikę czy udziału w debacie
SPI_K2_U11	Absolwent/ka potrafi dostrzegać, oceniać oraz wykorzystywać kierowaniu rozwojem własnym oraz innych zmieniającą rolę literatury we współczesnej kulturze oraz jej oddziaływanie społeczne, również na kolejnych etapach edukacji
SPI_K2_U12	Absolwent/ka potrafi popularyzować literaturę i wiedzę o niej różnych formach i za pomocą różnych mediów
SPI_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym wybrane zagadnienia dotyczące specyfiki przedmiotowej i metodologicznej literaturoznawstwa i językoznawstwa w obszarze nauk humanistycznych w ramach sztuki pisania
SPI_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym najważniejsze metodologie oraz wybraną terminologię literaturoznawstwa i językoznawstwa w ramach sztuki pisania
SPI_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym niektóre najnowsze kierunki rozwoju refleksji humanistycznej, szczególnie literaturoznawczej i językoznawczej
SPI_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym wybrane teksty literackie z historii literatury polskiej i powszechnej od antyku do XIX w. oraz – dwudziestowiecznej i dwudziestopierwszowiecznej
SPI_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym ważne formy, gatunki, konwencje, postawy artystyczne i sytuacje komunikacyjne współczesnej kultury literackiej oraz ich znaczenie dla samodzielnego udziału w życiu literackim i kulturalnym, w tym dla tworzenia tekstów, udziału w debacie publicznej, działalności organizacyjnej i przedsiębiorczości
SPI_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym wybrane interpretacje, krytykę oraz teksty autotematyczne, także o wyrazistej aksjologii, poświęcone literaturze polskiej i światowej
SPI_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym wybrane konteksty i uwarunkowania kulturowe – w tym społeczne, filozoficzne, etyczne, religijne, polityczne oraz prawne i ekonomiczne – współczesnej literatury polskiej i światowej oraz różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego